SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 10.) DONDERDAG DEN 4den SEPTEMBER. (Ao. 1828.)

SURINAME.

Paramaribo, den 1e. September 1828.

Door Zijne Excellentie den Heere Schout bij Nacht, Gouverneur-Generaal, is bij Schutterij order dd. 22 Augustus ll. No. 8 benoemd en aangesteld tot eerste Luitenant bij de Schutterij alhier, de 2de Luitenant bij de voormelde Schutterij P. P. SPILLENAAR.

De 1ste Luit. Adjudant bij Zijne Excellentie voorn.
R. H. ESSER.

BURGERLIJKE STAND.

Gdurende de maand Augustus zijn geboren:
Van het Mannelijk geslacht 11 personen.
» » Vrouwelijk » 7 »
18.

OVERLEDEN.
Van het Mannelijk geslacht 16 personen.
» » Vrouwelijk » 14 »
30.

Getrouwd: 2 paren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit het Algemeen Handels-Blad van Junij 1828.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, *den* 17 *Junij.* Er zijn dagbladen, die gaarne aan den roem van veel en onverwacht nieuws te schrijven, elke andere bedenking opofferen. Wij willen gaarne erkennen, dat ons die vrijmoedigheid niet eigen is, en dat wij ook juist daarom onlangs van eene zekere hooge huwelijks-aangelegenheid slechts bij wijze van een [illegible] gesproken hebben. Thans nu zuidelijke en noordelijke dagbladen daarvan als om strijd veel gewag maken, zal men het geene onbescheidenheid achten, wanneer wij zeggen, dat, volgens onze berigten, de jonge Prins die het voorwerp daarvan mede uitmaakt, geenszins, zoo als zekere lieden hem noemen, een Prins zonder land, althans zeker geen Prins zonder bezittingen is. — Men weet, dat Prins *Gustavus*, zoon van den niet meer regerenden Koning van Zweden, de zusters zoon is van wijlen Keizerin *Elisabeth*, gemalinne van wijlen Keizer *Alexander* van Rusland, en dat hij éénige erfgenaam dier Vorstin zijnde, daardoor reeds zeer aanzienlijk gegoed is, waarbij nog komt de indemnisatie welke *hem* niet zal kunnen ontgaan zijn; al hetwelk zijne vereeniging, gevoegd bij vele hoogstaanbevelende hoedanigheden met eene algemeen geachte en geliefde jonge Princes alleszins ook voor den staat wenschelijk zoude maken, die daardoor eene beminnelijke vorstin niet naar een vreemd land zou zien verhuizen, en een rijk begaafd jong vorst zoude genaturaliseerd zien. — Indien de geruchten bevestigd worden, zoude die jonge Prins na zijne naturalisatie en voltrokkene huwelijks-vereeniging het grootmeesterschap der artillerie bekomen en in de koninglijke residentie, het paleis der vereeuwigde grootmoeder zijner jonge gade betrekken. Gewis zoude vooral elk inwoner juichen, wanneer daardoor eene boven alles eerbiedwaardige Koningin, die even voorbeeldige huismoeder als landsmoeder is, van de smart mogt bevrijd blijven, die zoo vele regérende vorstinnen te lijden hebben, om eene dochter te verliezen, in welke alle de uitmuntende hoedanigheden harer voortreffelijke moeder in den glans en prilheid van jeugd en bevalligheid herbloeijen.

Sommige voorbarige lieden willen zelfs den dag der huwelijks-vereeniging weten en kondigen den 24 Augustus als daartoe reeds bepaald aan.

GENERAAL WILLIAM CONGREVE.

De dood van dezen kundigen en dapperen krijgsman wordt in de *Moniteur* van den 23sten Mei aangekondigd:

» De heer W. CONGREVE (dus zegt dit blad) Engelsche artillerie generaal, die zich zoo beroemd gemaakt heeft door de uitvinding zijner doodelijke Vuurpijlen, is onlangs te *Toulouse* overleden, in den ouderdom van zeven- en- vijftig jaren. Men zegt, dat hij vóór eenigen tijd reeds voorziende, dat de oorlog in het oosten van Europa uit zou barsten, twee onderscheidene plannen aan zijn gouvermement had overgelegd; het een ter verdediging van *Constantinopel*, en het ander tot hare vernieling strekkende, waarvan Engeland zich zou kunnen bedienen naar mate zij vriendschappelijke of wel vijandelijke gezindheden omtrent de *Turken* koesterde. — Op het laatst van zijn leven, het gebruik zijner beenen geheel verloren hebbende, had hij eene mechaniesch toegerigte stoel of *sopha* uitgevonden die hem in staat stelde, om zich zonder eenigen anderen bijstand in de door hem bewoonde kamers te bewegen; deze *machine* kon hij bij voorkomende gelegenheid ook voor een rustbed gebruiken. Later ontdekte hij ook andere middelen om schepen op zee te doen voortdrijven, zonder behulp van zijlen of stoom; dit plan verscheen in het licht; doch het bleek, dat het eer vernuftig uitgedacht, dan wel mogelijk in de uitvoering was. Hij heeft eene weduwe en verscheidene kinderen met een ontzagchelijk groot fortuin nagelaten.

(*Guiana Chronicle.*)

Getrokken uit de Nederlandsche Staats-Courant van Junij 1828.

FRANKRIJK.

Men schrijft uit Kadix, dat het schip *Marfiliers*, Kapt. *Vidal*, van Martinique komende, op 28 gr. 55 min. Noorder breedte en 63 gr. lengte, eene masteloze brik ontmoet heeft, waarop men den naam van *Brutus* en dien van *Portland* las, en welke waarschijnlijk van Noord-Amerikaanschen oorsprong was. Men had daarop niemand gevonden; alle de sloepen waren weggenomen, en het beschot der kajuit was vernield. Het schip was vol water, doch dreef op de lading planken, die het in had.

PORTUGAL.

In Londen was in de laatste dagen der vorige maand een gerucht in omloop, dat het Koningsschip *Medina* den 1sten Junij van Plymouth naar Lissabon, Madera en de Kaapverdische eilanden zoude uitzeilen, hetwelk men dacht dat met de staatkundige zaken van Portugal in verband stond. Men meende te weten, dat het doel dier zending was, om op het eiland Madera een Regentschap ten behoeve der jonge Koningin van Portugal in te stellen, tot dat de zaken in dat land eene meer gunstige wending zouden genomen hebben. Volgens anderen zoude de bestemming van dat vaartuig zijn, om den Heer *Lamb* uit Lissabon te gaan afhalen, daar, bij de tegenwoordige omstandigheden, alle betrekking tusschen Engeland en Portugal behoorde op te houden. — De gissingen, nopens het doel der zending van het Engelsche schip *Medina* naar Lissabon en Madeira, waarvan in ons laatste nommer gewag gemaakt werd, worden thans door de *Times* weder tegengesproken, daar dit schip, volgens hem, geene andere bestemming heeft, dan om de Engelsche zeemagt aan de Afrikaansche kust te gaan versterken.

Mengelwerk.

Aan den Heer Redacteur van de Zondag- en Donderd. Courant.

MIJN HEER!

Wanneer ik iets benoodigd ben in *Suriname*, vind ik het nooit, immers zeldzaam, en dan nog moet ik verre boven de waarde betalen. — Wil ik iets verkopen, dan is het geen geld waard. — Dit strekt algemeen tot nadeel van een ieder en geeft een pijnelijk gevoel; men weet zich al dikwijls niet te redden. — Wat is daar de reden van? hoe is dit te verhelpen?

Dit is mijne beschouwing in het onderhavig geval. — Het is iets bijzonders, dat in de Kolonie *Suriname*, in eene Kolonie van zoo veel gewigt, weinige of geene van die algemeene inrigtingen gevonden worden, welke elders, in andere steden, vooral in *Amsterdam*, het aangename der maatschappelijke verkeering uitmaken; terwijl daarenboven de koopman 't zij hij kopen of verkopen wil, die nuttige instellingen mist, welke hem in den handel bijna onontbeerlijk zijn. — Hieronder begrijp ik hoofdzakelijk eene *Beurs*, waar alle merkantile zaken behandeld worden; eene klasse van menschen, die zich geplaatst vinden tusschen den koper en verkoper, *makelaars* genaamd, enz.

Men veronderstelt hier, dat iemand, die kopen wil, kopen *moet*, en dus ter dispositie van den verkoper staat, — dat *hij*, die verkopen wil, verkopen *moet*, en derhalve ter beschikking van den koper is; — de prijzen worden alzoo niet naar eene marktprijs geregeld, of naar de waarde der koopwaren of producten, maar naar de verlegenheid waarin men veronderstelt, dat de koper of verkoper verkeert; — daaruit volgt al ligt, dat en koper en verkoper zich dikwils na volbragte koop beklagen, van niet tijdig te hebben gekocht of verkocht.

Dat dit over het algemeen op de merkantile operatien eenen nadeeligen invloed hebben moet, is klaar: de handel wordt aldus (om mij zoo uit te drukken) eene soort van schagcheren, beneden de goede trouw, die in den koophandel behoorde plaats te hebben.

Bij wien moet iemand zich vervoegen, indien hij suiker, koffij, katoen, kakao, indigo, melassi, timmerhout enz. wil kopen? — Indien hij slaven, huizen of plantaadjen kopen of huren zal? — Aan wien zal hij zich adresseren? — Hoe kan hij weten, wie dat kopen, wie het verkopen wil, wie te kopen of te verkopen heeft? — 't Gaat toch niet aan, ieder op straat aan te spreken en te vragen: » hebt gij slaven te huur? hebt gij dit of dat artikel te koop?"

Het middel dat men veeltijds bij de hand neemt, de aankondiging in de nieuwspapieren, is wel goed, maar kan niet beletten, dat de behoevende persoon niet bekend worde. Elders vervoegt men zich bij eenen makelaar, in het benoodigd artikel werkzaam; die heeft opgaven, monsters, conditien enz. — op die wijze blijven de persoonen van koper en verkoper onbekend; hij staat tusschen hen beiden, en men kan elkander personeel niet beoordeelen; de waarde der goederen wordt naar het monster en de markt gerekend, en de koophandel gaat zijnen gang met die goede trouw die betaamt, en wordt niet naar personeele verlegenheid geregeld.

Van hoe weinig belang dit ook schijnen moge, en hoe zeer het welligt strijden zou met de denkbeelden van hen, die door hunne meerdere gegoedheid alles wenschen te dwingen, zoo twijfel ik niet, of elk, die de zaak onpartijdig beschouwt, zal met mij toestemmen, dat de inwoners van *Suriname* groot belang hebben bij de daarstelling van eene koopmans-beurs, en aanstelling van beëedigde makelaars; — wanneer deze brave en eerlijke lieden zijn, moet zulks voor het algemeen aangenaam en nuttig zijn en de merkantile operatien zeer bevorderen.

Ik meen, mijn heer de Redacteur! dat op een tijdstip, waarin het Gouvernement zoo vele blijken geeft van bijzondere belangstelling in den bloei en welvaart dezer volkplanting, het mij niet euvel zal geduid worden, indien ik door dezen eene poging aanwende, om de daarbij belanghebbenden op te wekken, om geene stille aanschouwers te blijven, maar krachtdadig dien welvaart ook van hunne zijde te helpen bevorderen, en daartoe werkzaam te zijn,

Uw toegenegen lezer,

. . . . . .

Paramaribo, den 1sten *September* 1828.

SURINAME, 1 *September* 1828.

Aan den Heer Redacteur van de Zond. en Donderd. Courant.

MIJN HEER DE REDACTEUR!

Ik kom veelligt reeds te laat, doch verzoek u intusschen een plaatsje voor dit; in antwoord op de Brief van de heer V. D. B. geplaatst in uwe courant van den 9den Augustus ll.

Ik stem ten vollen toe, er alhier vele genees- en heelkundigen zijn, welke eene groote eigenliefde bezitten, en welke zich onfeilbaar rekenen, en wel voornamentlijk aan de Stad, 't welk niet, dan, nadeelig voor het lijdende menschdom kan zijn, inzonderheid met de thans meer en meer heerschende ziektens; — » doch dat het » grootste gedeelte der hier practizerende » geneeskundigen, niet weten, wat er ze» dert een reeks van twintig jaren in de » geneeskundige wereld is omgegaan;" hierop moet ik u antwoorden:

Dat alhoewel zij voor een gedeelte door hun langdurig verblijf in deze Colonie hiervan verstoken zijn gebleven; — *zal hij* die ambitie voor het vak heeft, en niet; door winzugt alleen wordt gedreven; zich de werken, (welke zoo veel tot verligting van dit edel vak van tijd, tot tijd, zijn uitgekomen), niet hebben aangeschaft? en zoo veel hij tot uitoefening zijns practijks nodig oordeelde hebben eigen gemaakt? dit gevoegt bij hunne langdurige ondervinding der keerkring ziektens; konde die heelkundige van den ouden stempel (waar de schrijver zeer tegen ingenomen schijnt te zijn) wel eens voor 't ziekebed, die ertsen van de nieuwe stempel; zoo niet een lesje geven, ten minsten toonen zij niet voor hun behoefde, onder te doen.

U bestendige Lezer,

. . . S

DE VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA

Door den Burggraaf DE CHATEAUBRIAND.

Vervolg en slot van No. 8.

Brieven en andere papieren van aanbelang worden verzonden met brievenposten, die in één etmaal ongeveer honderdvijftig (*Eng.*) mijlen afleggen. Voor plaatsen, niet aan den grooten weg gelegen, zijn postboden te paard en te voet. — Eene groote linie van posterijen strekt zich uit van *Anson*, in den staat van *Maine*, over *Washington*, tot aan *Nashville*, in den staat van *Tenessee* een afstand van veertienhonderd acht- en- veertig mijlen. Een dergelijke loopt er van *Highgate*, in den staat van *Vermont*, tot aan *St. Maria*, in *Georgië*; een afstand van dertienhonderd negen- en- zestig mijlen. De herbergen zijn goed en zindelijk, ja eenige zelfs voortreffelijk.

In de staten van de *Ohio* en van *Indiana*, op het grondgebied van *Michigan*, *Missouri* en der *Arkansas*, in de staten van *Louisiana*, *Missisippi* en *Alabama*, zijn kantoren gevestigd, die van Landswege grond verkoopen. Men meent, dat er nog wel meer dan honderdvijftig millioenen morgen lands, voor bebouwing geschikt, woest liggen, zonder den grond der uitgestrekte bosschen mede te rekenen. Men schat dezelve op ongeveer een milliard en vijfhonderd millioenen dollars, en dus elken akker, dooreengeslagen, op 10 dollars; inderdaad eene zeer gematigde berekening.

Er zijn in de Noordelijke staten vijfentwintig militaire posten, en tweeëntwintig in de Zuidelijke.

In 1790 bedroeg de bevolking der Vereenigde Staten drie millioen negenhonderd negen- en- twintigduizend inwoners; in 1800 was het getal vijf millioen driehonderd- en- vijfduizend; in 1810, zeven millioen tweehonderd negen- en- dertigduizend; in 1820, negen millioen zeshonderd- en- negenduizend. Bij deze bevolking moet men een millioen vijfhonderd een- en- dertigduizend slaven rekenen (*). Dus is de bevolking der Vereenigde Staten, van 1790 tot 1820, elk tiental jaren vijf- en- dertig personen op de honderd toegenomen. Reeds zijn er zes van de tien jaren verloopen, die met 1830 moeten eindigen, op welk tijdstip het aantal der bewoners waarschijnlijk tusschen de twaalf en dertien millioenen zal bedragen. Zoo nu de bevolking in dezelfde evenredigheid steeds blijft vermeerderen, zal men in 1855 meer dan vijf-en-twintig millioenen zielen, en in 1880 reeds over de vijftig tellen.

In 1821 werd uit de Vereenigde Staten aan inlandsche en vreemde voortbrengselen uitgevoerd voor eene som van 64,974,382 dollars: ten zelfden jare beliepen de inkomsten van den lande 14,264,000 dollars, en de ontvangst overtrof de uitgaven 3,334,826 dollars. Te dien tijde was de openbare schuld verminderd tot op 89,204,236 dollars.

Het leger is soms op honderdduizend man gebragt geworden. Elf linieschepen, negen fregatten, vijftig oorlogschepen van verschillende grootte maken de zeemagt der Vereenigde Staten uit.

In het burgerlijke en godsdienstige heerscht er volkomene vrijheid. Ieder burger is gehouden, tot eenig Christelijk kerkgenootschap te behooren. Geen eerdienst wordt overigens boven andere bevoorregt. Ieder kan zijne eigene overtuiging in het doen van belijdenis volgen. De Katholijken breiden zich zeer uit in de staten van het Westen.

Al ware het ook, dat de van staatswege openbaar gemaakte opgaven in de Vereenigde Staten vergroot zijn geworden door den volkshoogmoed, daar zou evenwel in de geheele gesteldheid der dingen goed en voordeel genoeg overblijven, dat allezins onze bewondering verdiende.

Om dit verwonderlijk tafereel te voltooijen, moet men zich steden voorstellen, als *Boston*, *Nieuw-York*, *Philadelphia*, *Baltimore*, *Savannah*, *Nieuw-Orleans*, des nachts fraai verlicht, vol paarden en rijtuigen, en alle de genietingen der weelde aanbiedende, welke door duizenden schepen in derzelver havens aangebragt worden. Men denke bovendien aan die meren van *Kanada*, vóór weinige jaren nog zoo eenzaam, en thans bedekt met fregatten, korvetten, kotters, kleinere schepen en stoombooten, die, benevens de praauwen en booten der *Indianen*, in menigte daar elkander kruissen: gelijk de zware schepen en galeijen in de wateren van den *Bosphorus* te midden der pinken, sloepen en andere roeivaartuigen. Tempels en huizen, verfraaid door pilaren van *Grieksche* bouworde, verheffen zich aan de boorden van die rivieren, waar onlangs nog bosschen het eenige sieraad der wildernis uitmaakten. Bovendien zijn er openbare leerscholen opgerigt en belangrijke instellingen ter bevordering van de wetenschappen gemaakt in plaatsen, waar voorheen woeste onkunde heerschte. Nuttige kennis wordt er meer en meer verspreid. Menschen van allerlei godsdienstbelijdenis en van de strijdigste gevoelens leven in vrede met elkander, en werken gemeenschappelijk, ter ontwikkeling des verstands en ter verbetering des menschelijken geslachts. Zoodanig zijn de wonderen der vrijheid!

De kostelijke schat, welken het vierde werelddeel in zijnen boezem bevat, is de Vrijheid. Deze mijn heeft onmetelijke rijkdommen; ieder volk kan er uit delven. De vertegenwoordigende volksregering in de Vereenigde Staten is een der belangrijkste staatkundige verschijnselen in de wereld. Van tweederlei aard kan de burgerlijke vrijheid zijn. De eene behoort aan de kindschheid der volken; zij is eene dochter der zeden en der dapperheid: zoodanig was de vrijheid der vroegste *Grieken* en *Romeinen*, gelijk ook die der wilden van *Amerika*. De andere wordt tijdens den ouderdom der volken geboren, en is de dochter van verlichting en rede. In de Vereenigde Staten wordt thans deze vrijheid gevonden, welke de vrijheid van den *Indiaan* vervangt. Gelukkig land, waar men, in den loop van nog geene drie eeuwen, van de eene tot de andere als van zelve is overgegaan! Niet langer dan acht jaren duurde de worsteling.

Eindelijk: de bevolking der Vereenigde Staten beslaat nog geen achtiende gedeelte van derzelver grondgebied. De *Amerikanen* wonen nog, als 't ware, in eenzaamheid. Nog langen tijd zullen hunne wildernissen hunne zeden, en zal hunne verlichting hunne vrijheid zijn.

(*) Bij deze opgaven hebben wij de honderd- en- zooveel, als bij zulke getallen luttel afdoende, schoon zij de naauwkeurigheid dier opgaven schijnen te bevestigen, weggelaten. *Vert.*

ADVERTISSEMENTEN.

Op den 25 Augustus 1828, overleed alhier in den ouderdom van 73 Jaren, 2 maanden en 9 dagen, den Wel Edele Achtbare Heer JOHAN HENDRIK MENKE, in leven oud Raad in het voormalige Hof van *Civiele Justitie dezer Kolonie*, van welk overlijden hier mede aan deszelfs Vrienden en Bekenden wordt kennis gegeven.

Paramaribo den 1sten September 1828.

D. G. NEIJ.

Testamentaire Executeur.

Aangebragt per het Schip *de Twee Gebroeders* Kapt. G. M. JANSSEN en andere Nederlandsche onlangs gearriveerde Schepen, en te bekomen voor civiele prijzen, in het Pakhuis van de ondergeteekenden.

Boter, Kaas, Hammen, gezoute Vleesch, gerookt en gezoute Spek, vatjes Saussisjes en Worst, gerookte Osse Tongen en Saussisjes de Bologne, Rolpens, Mootzalm, Paterstukken en Muisjes, roode en witte Zuurkool, Azijn in pullen en vatjes, Specerijen in soorten, gedroogde Vruchten in kelders, Vruchten op Brandewijn, Koek en Banket, Genua Olie, Genever en Brandewijn in kelders, Rodewijn in oxhoofden en kistjes, Rijnschewijn in do., Madeirawijn in fust en bij douzijn, opregte port a port en diverse andere fijne Wijn, een compleet assortiment IJzerwaren en Plantagie Gereedschappen, Verfwaren in soorten, lange en neger Pijpen, Breuwwerk. — Osnabrugs, Flaams, Bielevelder, Haarlemmer, Warendorper en Huismans Linnens, diverse fijne en grove Stukgoederen, kopere gebronsde Lampen, grote en kleine Spiegels, Kaarsen, Zeep en meer andere goederen.

Paramaribo den 25e. Augustus 1828.

VAN WEST & DE HART.

J. E. LIJONS zal heden morgen op Vendu verkoopen, Provisien, versch Linnen, Ginghams en Broodsuikers, vatjes Holl. Boter, mede beste kwaliteit Tenerif Wijn, voorts Wane en Kopie Planken, voor rek. de Houtgrond *Onoribo*.

C. S. GOMPERTS zal morgen op Vendue verkoopen, Provisien Stukgoederen, glaze Stulpen, Eng. Naalden en een kist Kattoen Batist.

Alsmede voor reek. den Boedel F. J. ANTHEUNIS, kisten- fllesschen- en doozen Thee, eenige IJzerwaren, eenige pakjes Tabak en het geen verder ten voorschijn zullen worden gebragt.

TE KOOP.

Een wel gelegen Gevel-Huis en Erf, staande in de *Steenbakkerij Straat*, bekend onder La. D. No. 309.

Paramaribo den 23sten *Augustus* 1828.

E. MATROOS *q.*

Gedrukt te PARAMARIBO ter Drukkerij van J. J. ENGELBRECHT.